

Mest(verwerking), compost en groene biomassa

Gescheiden werelden of kansen voor slimme combinaties?

CUMELA Nederland en de BrancheVereniging Organische Reststoffen (BVOR) organiseren op 7 november in Nijkerk een seminar waarin de ontwikkelingen rond mest(verwerking), compost en (groene)biomassa worden toegelicht. Aan de hand van praktijkvoorbeelden wordt geïllustreerd welke kansen deze bieden voor ondernemers in de cumelasector en de BVOR-achterban.

Het seminar is van belang voor elke ondernemer die meer wil met mestverwerking en/of biomassa. Het wordt gehouden op 7 november in De Schakel, Oranjelaan 10, 3862 CX Nijkerk.

Het programma ziet er als volgt uit:

- 15.45 uur Ontvangst met koffie.
- 16.00 uur Opening.
- 16.15 uur Inleiding Hans Verkerk: verwerken van (groene) biomassa en mest: kan dat samen?
- 17.00 uur Inleiding Arjen Brinkmann: ontwikkelingen rond de opwerking van organische reststromen en biomassa.
- 17.45 uur Pauze met broodjes en koffie.
- 18.30 uur Drie inleidingen van uit de praktijk:
  - Sieta de Vries (provincie Utrecht): kansen bij samenwerking in de biomassaketen van bermgras naar groengas.
  - Gjalt de Haan (ondernemer): noodzaak en kansen van hoogwaardig bewerken van biomassa.
  - Rob Aartssen (Den Ouden Groep): praktijkervaringen uit de markten van compost, biomassa en dierlijke mest.
- 19.30 uur Afsluiting met een drankje.

Heeft u belangstelling? Deelname is alleen mogelijk als u zich opgeeft door middel van het invullen en opsturen van het deelnameformulier dat u vindt op de site van CUMELA Nederland. Voor vragen kunt u contact opnemen met Hans Verkerk (hverkerk@cumela.nl), Jan van der Leij (jvdleij@cumela.nl) of Arjen Brinkmann (brinkmann@bvor.nl).

De markten van de organische reststromen, groene biomassa en mest zijn enorm in ontwikkeling. Nieuwe wetgeving en technologie ontwikkeling maken bestaande 'zekerheden' minder vanzelfsprekend. Ze bieden tegelijkertijd kansen voor innovatieve ondernemers. Zo zal de mestverwerkingsplicht grote invloed krijgen op de markt voor mestbewerking en -afzet. Voor andere organische reststromen en groene biomassa wordt door de markt al gezocht naar steeds hoogwaardiger toepassingen. Dit wordt ondersteund door het 'biobased economy'-beleid van de overheid. Wellicht zullen er ook meer dwarsverbanden ontstaan tussen de tot dusver grotendeels gescheiden werelden van mest en biomassa.

De werelden van (groene) biomassa en mest zijn nog vrij gescheiden, maar er ontstaan steeds meer raakvlakken. Compost, meestal toegepast om zijn bodemverbeterende werking, kan worden verrijkt met mest teneinde de bemestingswaarde te verhogen. Mestvergisters halen hogere rendementen met de toevoeging van (groene) biomassa. Compostering en vergisting kennen hun eigen technieken en regelgeving. De gezamenlijke inzet van biomassa en mest in één van deze technieken roept echter vragen op. Hans Verkerk zal de wet- en regelgeving rond mest(verwerking), organische reststromen, biomassa en compost uiteenzetten. Ook zal hij aangeven waar de wetgeving combinaties mogelijk maakt en uitsluit. Aan de orde komen de regelgeving en de technische eisen die worden gesteld aan mengsels van deze stromen en het belang dat pathogene organismen worden geëlimineerd: kiemreductie met de juiste behandeling. Aan groene biomassa worden eisen gesteld om deze te kunnen toepassen in een vergister; dus ook welke biomassa kan en mag ik in een co-vergister toepassen, aan welke technische specificaties moet het voldoen? En tot slot wat kan en mag ik met het digestaat (vergiste mest)?

Arjen Brinkmann (BVOR) gaat in op de bestaande situatie en ontwikkelingen rond de opwerking van organische reststromen en biomassa. Het gaat dan om rendabele (alternatieve) toepassingen van bestaande producten uit biomassa, maar ook om alternatieve bewerkings- en verwerkingsmethoden. Hoe gaan we van monoverwerking naar het benutten van meer waardevolle componenten uit de biomassa. De verwerking van biomassa stelt steeds hogere eisen aan de input en

De winst van duurzaamheid

het proces. In het bijzonder zal Brinkmann daarom stilstaan bij het belang van kwaliteitsborging, maar ook van dat van samenwerking in biomassaketens.

Een drietal sprekers zal tot slot zijn praktische visie geven op het belang van samenwerken in de keten, het belang van hoogwaardige verwerking van (groene) biomassa en waarom ondernemers juist kansen zien in de verwerking van mest samen met groene biomassa.

Hans Verkerk

Secretaris sectie Meststoffendistributie

Wat is wat?

Organische reststromen

Een verzamelnaam; het zijn eindproducten en reststromen van dierlijke of plantaardige herkomst die steeds meer een doelmatige benutting krijgen. Reststromen uit de voedings- en genotmiddelenindustrie (VGI) worden veelal nuttig als diervoeder gebruikt. Soms worden deze reststromen uit de VGI benut voor energieopwekking via onder andere vergisting.

Groene biomassa

Komt op veel plaatsen in ons land vrij bij het onderhoud van stad en landschap; het bestaat voornamelijk uit maaisel en snoei-resten. Het wordt nu en zal ook in de toekomst voor een belangrijk deel worden verwerkt tot compost.

Biomassa

Zijn houtsnippers en -pellets die vrijkomen bij bosonderhoud, het rooien van bomen en de verwerking van sloophout. Het wordt vooral gebruikt als brandstof in biomassacentrales.

Mest

Bestaat uit uitwerpselen van dieren en de (gedeeltelijk) verteerde maag- en darminhoud van dieren. Mest die ontstaat op agrarische bedrijven wordt voor een deel weer benut op het eigen bedrijf. Een niet onbelangrijk deel wordt elders afgezet en zal gezien de nieuwe mestwetgeving moeten worden verwerkt, waarvoor veelal eerst een bewerking moet plaatsvinden.

In deze rubriek behandelen we iedere maand een onderwerp op het gebied van aanbestedingen en het aannemen van werken. Heeft u ook een vraagstuk, laat het CUMELA Nederland weten.

IN KORT BESTEK

Heraanbesteden, mag dat?

Beste Helmy,

Ik had ingeschreven bij een openbare inschrijving. Na opening van de inschrijvingen berichtte de opdrachtgever dat hij het werk niet zou gunnen. Nu zet de opdrachtgever in mijn ogen hetzelfde werk weer in de markt. Mag dat? Ik was de enige rechtsgeldige inschrijver en heb het idee dat de aanbestedende dienst het werk graag wil opdragen aan een andere, goedkopere partij.

Beste aannemer,

Onder het hoofdstuk gunningsbeslissing staat in artikel 2.26.5 van de ARW 2012: "De aanbesteder stelt de inschrijvers zo spoedig mogelijk gelijktijdig schriftelijk, in elk geval per fax of elektronisch bericht, in kennis van de beslissingen die zijn genomen op grond van de artikelen 2.26.2 tot en met 2.26.4 en, in voorkomend geval, de beslissing om de opdracht niet te verlenen. enz. enz." Een te hoge of te lage prijs kan een reden zijn de opdracht niet te verlenen. De ARW geeft geen duidelijkheid over wanneer een aanbestede dienst heraanbesteed mag worden. In de jurisprudentie komen de meeste uitspraken erop neer dat als een aanbesteding heeft plaatsgevonden en er geschikte inschrijvingen zijn ingediend, het de aanbestedende dienst niet is toegestaan het werk opnieuw aan te besteden. Een nieuwe aanbesteding kan alleen als de opdracht wezenlijk is gewijzigd: in feite moet er dus sprake zijn van een nieuwe opdracht.

Een kleinere omvang van het werk is discutabele wijziging. Dit moet substantieel zijn. Als gelijktijdig de selectie-eisen aan de nieuwe omvang van het werk worden aangepast, ontstaat een andere situatie. Op dat moment kan dit nieuwe werk leiden tot interesse van andere inschrijvers, bijvoorbeeld omdat zij nu kunnen voldoen aan de verlaagde criteria. Ook de selectie-eisen kunnen zijn gewijzigd, waardoor inschrijfmogelijkheden ontstaan voor nieuwe inschrijvers. Van een wezenlijke wijziging is ook sprake als er administratieve voorwaarden worden gewijzigd zodanig dat risico's worden verlegd.

Blijft staan dat als een heraanbesteding plaatsvindt en de opdracht niet wezenlijk is gewijzigd, u dan tegen die heraanbesteding kunt opkomen, zoals het juridisch heet. De kernvraag blijft: bent u ervan overtuigd dat dit hetzelfde werk is?

Helmy Coenen

Adviseur GWW